

Arafat v nevarnosti?

Ena od skupin v Palestinski gverilski organizaciji bi rada zamenjala "umirjenega" Yasira Arafata z odločnejšim vodnikom.

BEJRUT, Lib. — Vodnik Palestinske osvobodilne organizacije, ustanovitelj glavne skupine palestinskih gverilcev Fatah Yasir Arafat je pretekli dne uspešno zavrnil poskus skupine, ki ga bi rada spravila z vodstva PLO in postavila na njegovo mesto koga odločnejšega in tršega. Arafat je pognal iz Fataha in postavil pod nadzor enega vodilnih članov Fatah Abu Daouda, kateri je baje zamislil in organiziral napad in pomor izraelskih atletov na olimpijskih igrah v Muenchenu leta 1972.

Viri blizu vodstva PLO trdijo, da je Abu Daoud, vodilni član revolucionarnega sveta Fatah dejansko pod stražo v bolniskih sobi bolnišnice v Bejrutu. Dva druga vodnika Fatah, ki sta bila kot Abu Daoud tesno povezana z Arafatom, sta pod stalnim nadzorom. Oba sta na sumu, da sta z Abu Daoudom kovala zaroto proti Arafatu v soglasju z Irakom. Njegov položaj naj bi oslabili z napadom na čete Združenih narodov v južnem Libanonu.

Vsi navaden trije naj bi bili izključeni iz Fatah revolucionarnega sveta v okviru nastopa prona "nepokornim elementom", ki so hoteli kršiti dogovor Arafata z glavnim tajnikom ZN K. Waldheimom o ustavitvi vojaških nastopov. Arafatovi zaupniki naj bi bili zvedeli, da je Abu Daoud, ki mu je Arafat še vedno popolnoma zaupa, nekaj dni prej, da je hotel Abu Daoud poslati v južni Libanon skupino 150 gverilcev, ki bi naj začeli napadati čete ZN.

Svojevrsne zahteve romanskega obiskovalca

DALLAS, Teks. — Predno je romunski predsednik Nicolae Ceausescu tekom svojega zadnjega obiska v ZDA šel na ogled podjetja Texas Instruments, so njegovi zastopniki, ki so obisk pripravljali, predložili teksški družbi vrsto zahtev romanskega predsednika.

Tega naj bi sprejeli z vsemi slovesnostmi. Rdeče preproge naj bi bile razgrnjene, kjerkoli bi hodil, ob poti naj bi ga pozdravljali posebni napisi in uposlenske podjetja naj bi mu mahale z malimi romunskimi zastavicami. Ceausescu naj bi dobil lovsko puško in celotno lovsko opremo, njegova žena pa mink krznen plašč in zlato ogrlico.

Vodniki Texas Instruments so romunski "želje" odklonili, toda Ceausescu je kljub temu prišel na obisk podjetja in njegovih naprav.

Delavska produktivnost letos pada na ravni 3.6%

WASHINGTON, D.C. — Delavska tajništvo je objavilo, da je produktivnost delavstva v industriji v ZDA v prvem četrtletju 1978 padala na letni ravni 3.6%, največ v zadnjih štirih letih. Sodijo, da je to začasna značaja lin da bo produktivnost zopet rasla, kot je lani.

Vremenski prerok

Pretežno sončno z najvišjo temperaturo okoli 63 F (17 C).

Rimske oblasti izdale tiralice za ugrabitelje

Oblasti so izdale ukaz za prijem 9 oseb, ki so osumljene sodelovanja pri ugrabitvi Alda Mora.

RIM, It. — V tork zvečer so bile izdane tiralice za 9 osebami, katere so na sumu, da so sodelovale pri ugrabitvi predsednika stranke krščanskih demokratov in bivšega predsednika vlade Alda Mora 16. marca 1978. Kljub naporu krajevnih in državne policije ob sodelovanju oboroženih sil ni uspelo najti ugrabljenega in ne pojasniti ugrabitve.

Vlada je ponovno odbila pogajanja z ugrabitelji, ki so objavili, da so ugrabljenega pred "ljudskim sodiščem" obsodili na smrt in napovedali izvršitev obsodbe. Oblasti ne vedo, ali je Aldo Moro še živ ali je že mrtev, zato so še manj pripravljene na kako popuščanje teroristom.

Ti so v zadnjem sporočilu v ponedeljek zahtevali izpust 13 jetnikov Rdečih brigad, med njimi onih, ki so pred sodiščem v Turinu, v zameno za izpustitev Alda Mora.

Tiralice so bile izdane proti znanim članom Rdečih brigad Prosperu Gallinariju, Corradu Alunni-ju, Enricu Biancu, Patriziu Pecci-ju, Susanni Ronconi in Oriani Marchioni ter proti trem drugim znanim levičarskim skrajnežem, ki niso povezani z Rdečimi brigadami. To so Franco Pinna, Valerio Morucci in Adriana Faranda.

Novi grobovi

Mary Per
Nenadno je umrla zadeta od srčne kapi 68 let stara Mary Per z 5815 Bonna Avenue, rojena v Clevelandu, samska, zaposlena pri Richman Bros. Co. skozi 33 let, dokler ni stopila leta 1976 v pokoj. Pokojna je bila članica ADZ št. 24 in zelo delavna pri fari sv. Vida. Zapustila je sestro Frances Persich (Larish) v Newburghu, nečaka Johna Larisha v Rochesteru, N.Y., več sorodnikov pa tudi v Sloveniji. Pogreb bo iz Zakrajskega pokopnega zavoda v soboto ob 9. dopoldne, v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položena nocop ob sedmih.

Deževje zavira setev v srednjem delu dežele

DES MOINES, Iowa. — Deževje zadnjih tednov je začelo ovirati pripravo polj za setev korenin, ki je bila zemlja že tako premočena in napojena z vodo kopnečega snega. Če se ne bo zemlja dovolj osušila, bo treba setev odložiti, kar bo povzročilo manjši pridelek, pa zavrlo nato tudi setev soje.

Koruzna mora biti običajno v zemlji tekom prvega tedna v maju na področju Srednjega zahoda naše dežele, kmalu za njo pa tudi soja. Če se zakasni setev prve, je kasna tudi druga. Obe sta bistveni za krmo živini, pa tudi za izvoz. Zmanjšani pridelek bi pomenil povišano ceno tega in s tem tudi povišano ceno živine, s tem pa dražje mleko, dražje govedino in dražje perutnino.

Sovjetska ponudba ni zadovoljiv odgovor

Sovjetski vodnik Brežnev je ponudil ZDA za odpoved produkcije nevtronske bombe obljubo, da Sovjetska zveza tudi ne bo gradila takih bomb.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA Carter je dejal, da predlog sovjetskega vodnika Brežneva, da ZSSR ne bo razvijala in gradila nevtronske bombe, če jo ne bo ZDA, "nima smisla... in on to ve". Nevtronska bomba nima strateškega pomena za Sovjetsko zvezo, kot ga ima za evropske zvezniške ZDA.

Carter je povedal jasno, da ponudba Brežneva ni to, kar on hoče in pričakuje. Nevtronska bomba je uspešno orožje proti tankovskim enotam, pravljajočim se na napad, je zato izrazito obrambno orožje, ki ga Sovjetska zveza ne potrebuje, ker ni v skladu z njenimi potrebami in njenimi načrti.

Brežnev je govoril o razorožitvi in zatrjeval, da Sovjetska zveza že dolgo ni krepila svojih čet v Srednji Evropi in da ne misli tedaj dodati "niti ene-ga samega vojaka". Izjavil je, da so zadnji razgovori o omejitvi strateškega orožja v Moskvi z ZDA bili uspešni ter da je bil dosežen pri njih napredek. Iz njegovih besed je bilo razvidno, da je obisk C. R. Vanceja izboljšal odnose med ZZZA in ZSSR kljub močnim trenjem v raznih delih sveta.

CARTER VZTRAJA PRI SVOJEM ZNIŽANJU DAVKOV

Predsednik Carter vztraja pri svojem predlogu znižanja davkov za 35 bilijonov dolarjev s prihodnjim proračunskim letom, četudi se Kongres in Federal Reserve Board temu upirata, bivši predsednik G. R. Ford pa se zavzema za še večje znižanje.

WASHINGTON, D.C. — Na svoji tiskovni konferenci v torek je predsednik Carter vztrajno in odločno branil svoj predlog znižanja zveznih dohodninskih davkov za skupno vsoto 25 bilijonov dolarjev ob istočasni odstranitvi določil, ki omogočajo bogatim razno izmikanje davkom. Ko tako Kongres kot Federal Reserve Board, pa tudi nevladni gospodarski strokovnjaki svarijo pred nevarnostjo novega, močnejšega vala inflacije, vztraja predsednik Carter na stališču, da znižanje davkov, ki ga on predlaga, ne bo pospešilo inflacije.

"Jaz mislim, da je najboljši čas za to 1. oktober," je dejal predsednik, ko so ga vprašali, če bo svoj predlog glede časa uvedbe zmanjšanja davkov kaj spremenil. Trdil je, da bi kakršnokoli ali celo zavrnitev njegovega predloga vodila do porasta brezposelnosti, da bi en milijon ljudi izgubilo zaposlitev, da bi gospodarski zastoj, ki bi sledil, stal povprečno vsako družino na dohodku okoli \$600 letno.

Carter je v znemo in srčnostjo branil svoj predlog kljub odporu proti temu med demokrati v Kongresu, ki izjavljajo, da bo tako znižanje davkov vodilo

v povečanje inflacije, in kljub ugovoru načelnika Federal Reserve Boarda Williama Millerja, ki ga je sam komaj pretekli mesec postavil na to mesto. Miller predlaga, naj bi znižanje davkov odložili do 1. januarja 1979 in s tem zmanjšali primanjkljav v zveznem proračunu, ki je sedaj predviden na okoli 60 bilijonov dolarjev.

Značilno je, da nasprotujejo znižanju davkov vodilni demokrati v Kongresu, katerim pripada odgovornost, ko predstavljajo v obeh zbornicah trdno večino, ko so v preteklosti prav demokrati skoraj dosledno zagovarjali znižanje davkov, vsaj za "malega človeka". Republikanci so dajali prednost uravnoteženim proračunom in varčevanju zvezne vlade, kar bi naj zaviralo inflacijo in krepilo narodno valuto. Sedaj se je oglašil bivši predsednik Gerald R. Ford in pozval k še večjemu znižanju davkov, kot ga predlaga predsednik Carter.

Carter je posebno odločno zagovarjal ukinitve nekaterih ugodnosti, ki jih uživajo vodniki podjetij pri odpisovanju "poslovnih stroškov", kamor spadajo malice, obiski, razna potovanja in drugo, kar naj bi služilo urejevanju poslovnih zadev in pridobivanju naročil.

Predsednik je zagovarjal svojo gospodarsko politiko, ki je privedla do zmanjšanja obsega brezposelnosti in o kateri je prepričan, da bo vodila tudi k zmanjšanju inflacije. Izrazil je upanje, da bo Kongres skoraj končal delo na energetskem programu in tega uzakoni. V te zvezi je pohvalil kompromis o nadzoru nad cenami naravnega plina in o njegovi postopni ukinitvi.

Zadnje vesti

TEL AVIV, Izr. — Dva nemška obiskovalca Izraela sta bila ubita, ko je neki terorist vrgl bomb v avtobus, s katerim se je skupina vozila, v Nablusu na zahodnem bregu Jordana.

WASHINGTON, D.C. — Izraelski zunanji minister Moshe Dayan je priletel na razgovore z državnim tajnikom C. R. Vancejem, njemu bo sledil prihodnji teden predsednik izraelske vlade Begin.

WASHINGTON, D.C. — Bela hiša je objavila, da bo prihodnji mesec odšel na razgovore z vodniki LR Kitajske v Pekingu predsednikov posebni svetovalec za narodno varnost Zbigniew Brzezinski.

SWIFT TRAIL, Ariz. — Danes bo izpuščen iz tukajšnjega zveznega zapora 53 let stari John Ehrlichman, nekdanji Nixonov glavni svetovalec v Beli hiši za domače zadeve. Zaradi svojega deleža pri Watergate zadevi je bil obsojen na 8 let zapora in je 18 mesecev odslužil, predno je dobil znižanje kazni pravico do pomilostitve.

Iz Clevelanda in okolice

Misijon pri sv. Kristini—
Da bi Slovincem dal priložnost za duhovno obnovo in poglubitve je župnik pri Sv. Kristini fr. Paik za čas od 8. do 12. maja objavil sv. misijon, ki ga bo vodil p. Atanzij Lovrenci iz Lemonta.

Brezplačni tečaj angleščine—
Clevelandski šolski odbor nudi brezplačni tečaj angleščine v Edward J. Kovacic Recreation Centru na St. Clair Ave. vsak torek in četrtek od 10. dopoldne do 12. (opoldne). Večerni tečaj so ob ponedeljkih in sredo od 6. do 8. Za vse podrobnosti kličite Mrs. Betty Verle, tel. 229-9636.

Zalostno sporočilo—
V N. Madisonu, Ohio, je umrla 79 let stara Ančka Cernivec, žena Franka, mati Hedi Marvar v Detroitu, sestra Lobjeta Marna. Pogreb je bil iz Webster-Behm pogrebnega zavoda s sv. mašo 21. aprila ob veliki udeležbi prijateljev in znancev.

St. Clair Business Ass'n dobitniki—
Na sestanku St. Clair Business Association so bili sinoči razdeljeni tile dobitki: \$350 John Cox z 917 E. 73 St., \$25 Joe Cech s 335 Dryden, Canton, Ohio, po \$15 Jo Ambrosic. M. T. Hobson, Janet Kocevar, Ohio Furniture, Dorothy Timmons, po \$10 Magdalen Mayer, Lottie Gorski, Regina Wies in R. L. Heller, posebne nagrade \$25 Tom Klein, \$15 Dick Mott in Mary Sustarsic.

Darilo šoli—
Podjetje Housing Contractors, Inc. je darovalo Slovenski šoli pri Sv. Vidu \$100, za kar se mu odbor staršev toplo zahvaljuje.

Blue Shield bo gradil v mestu—
Medical Mutual of Cleveland (Blue Shield) bo gradil v mestu med 9. in 12. cesto južno od St. Clair Avenue 20-nadstropno novo poslopje s pisarnami v vrednosti 50 milijonov dolarjev, kot je to objavil včeraj župan D. J. Kucinich in navzočnosti zastopnikov Medical Mutual in lastnika zemljišča Johna W. Galbreatha.

Etiopska groznja Džibutiju

WASHINGTON, D.C. — Ameriški obveščevalni viri poročajo, da pomagajo Kubanci etiopski vojski vežbati in organizirati pripadnike plemena Afarov v državi Džibuti, nekdanji Francoski Somaliji. S temi bi mogli vsak čas pritisniti na vladno Džibutija, skozi katerega ima Etiopija dostop do Rdečega morja po edini železnici, ki veže pristanišče Džibuti z glavnim mestom Etiopije Adis Abebo.

Džibuti, državnica "Isov in Afarov", je komaj sposobna lastnega življenja. Pri tem jo ohranjajo za enkrat Francozi še na račun Pariza.

ST. PAUL, Minn. — Volivci so v St. Paulu z veliko večino izglasovali ukinitve odredbe, ki je varovala homoseksualce pred zapostavljanji. Očitno se je velika večina volivcev postavila na stališče, da je to vprašanje morale in ne državljanjskih pravic.

OB 35-LETNICI OBGLAVLJENJA 13 SLOVENCEV IZ SEL NA JUŽNEM KOROŠKEM, OBSOJENIH NA SMRT PO HITLERJEVEM "LJUDSKEM SODIŠČU"

Preteklo nedeljo je bila na Dunaju spominska svečanost ob 35-letnici obglavljenja 13 koroških Slovencev, obsojenih na smrt po nacističnem "ljudskem sodišču", v nedeljo bo podobna svečanost v samih Selah. Za to priložnost je napisal dr. Tone Jelen, slovenski odvornik na Runaju, ki je bil s temi žrtvami nacističnega nasilja nekaj časa skupno zaprt, v "Naš tehnik" od 20. aprila 1978 pod naslovom "Pesem jim je dajala mpc", naslednji sestavek v njihov spomin.

Bilo je v predaprilskih dneh leta 1943. Ze mesece sem sedel v različnih celicah celovškega sodniškega zapora. Nekoga dne so me spet spravili drugam, tokrat v večji skupinski prostor, kjer sem srečal Janeza Dovjaka, Tomaža Olipa, Franca Pristovnika in druge iz skupine 35 slovenskih preiskovalnih jetnikov, ki sem jih poznal ali že od prej ali pa s sprehodov po dvorišču zapora, imenovanem "gepelj". Tudi neznani obrazi so bili med njimi. Neki Porenjec na primer, ki ga je zanesla usoda v svoji nedojemljivosti prav v Celovec. Tišina, polna zaskrbljenosti, je bila med navzočimi. Ravnokar je postalo znano, da bodo spravili skupino 35 slovenskih obtožencev pred Freislerjev senat ljudskega sodišča. Kot krvava senca sta sledila Freislerjevemu imenu od celice do celice strah in skrb. Noči

brez spanja in dnevi, polni skrbi, so tlačili jetnike tedne, mesece, zdaj je postala mora še hujša. Razgabljanja in besede tolažbe, s katerimi smo upali, da bi le pridrli iz blodnjaka apokaliptičnih misli, so bile kot poskus črva, da bi se le izvil izpod škornjeve pete. Le težko kaj več kot kratki pritajeni pogovori med tistimi, ki so bili zaupni prijatelji že od prej, le brezpomembne besede med tistimi, ki so postali znanci v tej celici. Tako so minevali dnevi — dokler da je nekega večera bilo čuti kot odmev iz daljne daljave, čisto tiho, melodijo znane slovenske pesmi. Borovljski puškar Janez Dovjak je s pesmijo spraševal svojo zvezdo, če mu je naklonjena tudi še v daljavi... in njegove oči so zamrežile solze. Kot da bi se odprlo nekeje majceno okno, skozi katero je padal v celico plah žarek tiste zvezde. Vsi so molče zrlji v Janeza, kot da bi se bilo zgodilo nekaj nedojemljivega, in boječji pogledi so se pazljivo obračali proti vratom, kjer bi se morala zdaj zdaj odpreti linica. A nič se ni zgodilo, vse je ostalo tiho. Pesem je bilo čuti tudi samo v celic. Odrešilen vzdihljaj in že so se pridružili tihiemu petju dva, trije. Zvenelo je kot odmev iz domačih gora, kot poždrav od doma, kot odgovor na klic tistih, ki so ostali svobodni. Tudi naš Porenjec je bil ganjen, besed sicer ni razumel, toda melodija in petje, polno čustev, sta ga zgrabila. Občutil je z vsemi dru-

gimi, da daje petje tolažbo in novih moči in da budi zavest. In bilo je kot tiho hrepenenje, kot skupna govornica, kot da bi vsak večer, ko je napočil zapovedani nočni mir, začel kdo s kako pesmijo in pritegnil druge. Bilo je kot skupna večerna molitev, kot da bi si bili mi, ki nas je skovala usoda v skupnost, stiskali roke. Pesem, ki smo jo skupno zapeli, nam je dajala novega življenjskega poguma, življenjske volje in je bila izraz naše povezanosti z vsemi tistimi, ki so se bojevali kjerkoli za naše življenje in za našo skupno človeško dostojanstvo.

S temi večernimi pesmimi, ne naučenimi, ne dogovorjenimi, sam od sebe je začel kdo peti, se je naša skupnost v celici še bolj strnila, se čutila povezano, upanje se je še okrepilo. Dokler — da so se nekega jutra odprla vrata in je paznik porinil v celico nekega moža...

...V celici je bila grozna mora, ki je zvečer tlačila nas vse. Porenjec nas je skušal spodbuditi, prosil je za pesem, toda vseh grla so bila hrupava in izsušena. V prisotnosti tega novince nihče ni mogel peti, ni mogel pokazati svojih čustev.

Drugi dan po jutranjem pregledu je zmanjkalo pošastnega gosta, spravilo so ga drugam. Toda že na večer istega dne so razpustili našo skupnost, jo razdelili na druge, manjše celice. V svoji no-

vi celici sem spet srečal Urha Keliha in svojega starega znanca Jurija Pasterka. Nismo bili dolgo skupaj, toda spomini na ta dva moža živijo še po 35 letih. Preprosta moža, kmeta, a polna življenjske moči in življenjske volje. Oba sta šla v smrt v dunajskem deželnem sodišču. Ne pozabne so mi besede, ki mi jih je spregovoril Jurij ob slovesu, preden so ga odvedli na Dunaj: *Morijo nas, ker nočemo umreti. Vi, ki ostanete živni, ne dovolite, da bi vam prepovedali naš jezik in naše pesmi.*

Le tri dni je trajalo Freislerjevo sojenje v celovškem deželnem sodišču; odločilo je o usodi 35 ljudi. Za 13 od njih se je glasila sodba: "...in so zato obsojeni na smrt. Za vedno jim je odvzeta čast." (...und werden deshalb mit dem Tode bestraft. Sie sind fuer immer ehrlos.)

Koga naj moti, da sta imela dva obsojenca enaki imeni in da iz sodbe ni razvidno, kateri Tomaž Olip zasluži smrt. Mlajšega od njiju so porinili pod giljotino in tako se je izpolnila v dunajskem deželnem sodišču zahteva po trinajstih slovenskih glavah iz južne Koroške, točno, temeljito in brez potrebnega odloga, da bi na Koroškem obmolknila za vedno slovenska pesem in slovenski jezik.

Obsojda se ni uresničila. Morali so v smrt, — toda časti — ne, časti jim niso mogli vzeti.

NAROČNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition — \$10.00 for one year.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

**Ruski ozemeljski spori
s Kitajci in z Japonci**

Ko se je Rusija končno otrešla v začetku novega veka mongolskega gospodarstva, pod katero je prišla v prvi polovici 13. stoletja, je začela prodirati preko Urala v Sibirijo in jo do sredine 17. stoletja spravila v celoti pod svojo oblast. Tedaj je prišlo do prvih trenj in sporov s Kitajsko na področju Moŋgolije in Mandžurije, pa tudi do prve pogodbe med njima leta 1689.

Rusija se je krepila in razvijala, Kitajska je v razvoju zaostajala in postajala. V preteklem stoletju, ko so evropske države ustanovljale svoje kolonije v Aziji in Afriki, je carska Rusija širila svoje meje v Srednji Aziji, na področju Kavkaza in na Daljnem vzhodu. Načrtno je silila v Mandžurijo, redko naseljeno ozemlje, ki je pripadalo Kitajskemu cesarstvu.

Ko so bili Kitajci zapleteni v spor z Britanci, Francozi in drugimi evropskimi državami, pa tudi z upori doma, so Rusi mirno in brez odpora širili svojo oblast na Daljnem vzhodu. V sporazumu v Aigunu leta 1858 so Kitajci Rusom priznali obsežno področje severno od reke Amur, dve leti kasneje pa še ozemlje med spodnjim Amurjem in Usurijem ter Japonskim morjem. Na tem ozemlju so nato zgradili Vladivostok, mesto, ki naj bi vladalo nad Vzhodom.

Rusi s tem še niso bili zadovoljni, silili so preko Amurja v Mandžurijo in jo skoraj že spravili čisto pod svojo oblast, ko jo oslABLJENA Kitajska ni bila sposobna varovati.

Kot proti Kitajski so bili Rusi osvajaški tudi proti Japonci. Japonci so skozi desetletja lovili ribe okoli otoka Sahalina in otočja Kurilov. V manjšem obsegu so se tam tudi naseljevali. V začetku preteklega stoletja so začeli v teh vodah loviti tudi ruski ribiči. Ko so postali Rusi gospodarji obale, so začeli siliti tudi na otok Sahalin in preko Ohotskega morja na Kurile. Japonci so se bili dobri in pridni učenci, v nekaj desetletjih so zgradili moderno vojno brodogradilnico in kopno armado. Preskusili so ju v vojni s Kitajskim cesarstvom, ki je poraženo moralo Japoncem odstopiti Formozo (Tajvan).

Japonska je spoznala, da po stari poti ne more nikamor, prelomila je s preteklostjo in se začela naglo modernizirati po evropskem zgledu. Pri tem so ji pomagali Angličani, pa tudi Nemci, oboji v upanju na svojo korist in dobiček. Japonci so bili dobri in pridni učenci, v nekaj desetletjih so zgradili moderno vojno brodogradilnico in kopno armado. Preskusili so ju v vojni s Kitajskim cesarstvom, ki je poraženo moralo Japoncem odstopiti Formozo (Tajvan).

Rusi so se čutili mogočne in so tiščali dalje v Mandžurijo in preko reke Usuri tudi na Korejo, kamor so že nekaj časa poželjivo gledali tudi Japonci. Ko so v Tokiu spoznali, da utegnejo Rusi raztegniti svojo oblast preko Mandžurije, na katere južnem koncu so že imeli mogočno vojaško oporišče Port Arthur, katero so povezali z železnico, in Koreje, so se odločili to preprečiti.

Rusija je bila res mogočna, toda njene sile na Daljnem vzhodu so bile omejene in v dobri meri odvisne od dobav po sibirski železnici. V Tokiu so vse premislili in pretehtali ter nenadno napadli Port Arthur. Uničili so tem del ruskega vojnega brodogradilništva, ki je bilo iznenadeno, se izkrcali v Mandžuriji in začeli oblegati Port Arthur tudi s kopnega.

Rusom ni uspelo obleganja razbiti, nasprotno, po neuspelih spopadih so se morali umakniti proti severu. Po ponovnih porazih so po posredovanju ZDA sklenili z Japonci mir, v katerem so se morali odpovedati Mandžuriji in Koreji, pa tudi južnemu delu Sahalina in severnim Kurilom. Japonska je po porazu Rusije postala na Daljnem vzhodu nova velesila, moderno oborožena, industrijsko se naglo razvijajoča.

Rusi Japonski poraza niso pozabili, v Japoncih so posledaj gledali glavne nosilce "rumene nevarnosti", nevarnosti pred Azijati, ki je v Rusih dobila svoje močne korenine še v času, ko so živeli pod mongolskim jarmom. V drugi svetovni vojni je Japonska ohranila na meji s Sovjetsko zvezo mir, ko je rabila vse svoje sile v boju z ZDA, v katerih je videla svojega najnevarnejšega nasprotnika in sovražnika. Mir na tej meji je bil ugoden tudi za Sovjetijo, ki je bila zapletena v boj za življenje in smrt s Hitlerjevo Nemčijo.

Šele, ko je bila Hitlerjeva Nemčija poražena in se je predala, je Sovjetska zveza nekaj dni pred japonsko predajo stopila v vojno proti Japonci in zasedla ne le Sahalin in Kurile, ampak tudi Mandžurijo, kjer so se ji japonske armade predale po ukazu cesarja, ki je spoznal, da se Japonska ne more izogniti uničenju atomskih bomb, če se ne preda.

Rusi so se zmagoslavno vrnili v Port Arthur, pa ostali tam le nekaj let, nato pa ga vrnili Kitajski. Trdo so se med tem uselili na otoku Sahalinu in na Kurilih, od koder so japonske naseljenke poslali domov.

Japonci so sprejeli izgubo južnega dela Sahalina in severnih Kurilov, nočejo pa sprejeti sovjetske zasedbe otoka Etonafu in treh manjših južno od njega, ki segajo neposredno do japonskega otoka Hokaido. Spor za te otoke je glavna ovira pomirjenju med Japonci in Sovjetsko zvezo ter sklenitvi miru med obema. Japonska se je v zadnjem času približala LR Kitajski na hudo nejevoljo Sovjetske zveze, ki je tudi z LR Kitajsko v sporu zaradi meja. V Pekingu trdijo, da je carska Rusija izkoristila slabost Kitajskega cesarstva in mu vzela veliko ozemlja. Sedanja LR Kitajska zahteva o tem ozemlju pogajanja s Sovjetsko zvezo, naslednico carske Rusije. V Moskvi to kitajsko zahtevo enako odločno in trdo zavračajo kot japonsko, četudi jim je zelo tesno, ko preišljajo, da bi se LR Kitajska in Japonska mogli nekega dne znajti kot zaveznici proti njej.

BESEDA IZ NARODA

Slovo od pesnika Marjana Jakopiča

CLEVELAND, O. — Zadnji ponedeljek, 24. aprila 1978, je bilo položeno v grob na pokopališču Vernih duš truplo pesnika in kulturnega delavca Marjana Jakopiča. Na mrtvaškem odru je ležalo njegovo truplo v Grdinovem pogrebem zavodu na Lake Shore Blvd., kjer se je v soboto in nedeljo, 21. in 22. t.m., poslovila od njega v izredno lepem številu clevelandskih slovenska skupnost in vse njene kulturne organizacije in ustanove, saj je rajnik Marjan pri vseh tako ali drugače sodeloval. V velikem številu so ga prišli kropiti tudi prijatelji in znanci iz drugih delov Amerike; iz Kanade pa je prišla na njegov pogreb večja skupina rojakov in rojakinj, med njimi zlasti njegovi očji rojaki in rojakinje Posavci in Posavke.

Vstajenska, tj. pogrebna sv. maša, je bila v cerkvi sv. Vida. Vodilni celebrant je bil rojak g. Jože Božnar, ki je po evangeliju še posebej spregovoril nekaj globokih misli njemu v spomin in v tolažbo njegovim dragim. Z g. Božnarjem je sodeloval še sedem drugih duhovnikov, med njimi domači vidovski župnik dr. Edvard Pevec, šentlovenski župnik Jožef Varga, bridgevillski župnik Jože Cvelbar, salezijski duhovnik Jožef Simčič in p. Fortunat Zorman OFM iz Lemonta. — Pred koncem maše je g. J. Simcic prebral pesnikovo

duhovno oporoko, kakor jo je bil naslovil pred svojo smrtjo svojim slovenskim rojakom, raztresenim pa svetu. — Med sv. mašo je na koru pod vodstvom g. Martina Košnika pel domači vidovski cerkveni pevski zbor, ki se mu je pridružil tudi nekaj moči collinwoodskega pevskega zbora od cerkve Marije Vnebovzete.

Po sv. maši je množica rojakov in rojakinj spremljala rajnega Marjana na pokopališču Vernih duš, kjer se je po pogrebnih obrednih molitvah, katere so skupno opravili gg. duhovniki Božnar, Cvelbar, p. Fortunat in Simčič, poslovil od njega njegov ožji rojak-domačin Janez Sever; pevci in pevke pa so Marjanu v zadnje slovo zapele še njemu tako drago Marijino pesem "Veš, o Marija!". — Truplo rajnega Marjana Jakopiča čaka večnega vstajanja na sekciji 16, parcela 2791, grob 2.

Po pogrebu so se pogrebci z duhovniki zbrali v dvorani Slovenskega doma v Collinwoodu, da se skupno poslovijo od Marjanove družine gg. Jožice, hčerke gg. Bernardke in sina g. Gregorija.

Pogreb je pokazal, kako zelo je zadelo smrt pesnika in kulturnega delavca Marjana Jakopiča vso slovensko katoliško skupnost.

J. S.

Nastop Mladih harmonikarjev - doživetje

CLEVELAND, O. — Kakor letos izbran, da navkljub vsakoprejšnja leta so s svojim nastopom tudi letos Mladi harmonikarji izpričali, da imajo dobre in poštvalne učitelje, da so sami polni dobre volje in ukaželjivosti ter imajo starše z velikim razumevanjem. Brez dvoma je njihov koncert v nedeljo popolnoma uspel. Kako je že ljudem tak koncert priljubljen, se je videlo na udeležbi ljudi, ki so veliko dvorano pri Sv. Vidu popolnoma napolnili. Po koncertu mi je rekel razgledan mož: Take stvari drugi narodi Velikega Clevelanda ne izpeljejo. Niti Cehi in Poljaki ne. Če je ta doba pravilna ali ne, ne vem, ker imam malo možnosti za tako široko razgledanost v našem mestu. Gotovo je, da so nastopi Mladih harmonikarjev redno težko izpeljivi, ker po naravnem zakonu iz zbora vsako leto nekaj članov izpade, pridejo pa drugi, kakor v otroški vrtec in prvi razred, ki se jim vrata v prihodnost šele odpirajo, pa vendar to dokazuje polnost življenja.

Zbor je pritegnil že z lepim pogledom na število (50) mladih ljudi, po večini v narodnih nošah (manjkalo je nekaj zavijač in klobukov), okrašenih s slovenskimi nageljni tudi na instrumentih in v ozadju slika harmonike z okraskoma, delo Janeza Povirka. Spored je bil

letos izbran, da navkljub vsakoprejšnja leta so s svojim nastopom tudi letos Mladi harmonikarji izpričali, da imajo dobre in poštvalne učitelje, da so sami polni dobre volje in ukaželjivosti ter imajo starše z velikim razumevanjem. Brez dvoma je njihov koncert v nedeljo popolnoma uspel. Kako je že ljudem tak koncert priljubljen, se je videlo na udeležbi ljudi, ki so veliko dvorano pri Sv. Vidu popolnoma napolnili. Po koncertu mi je rekel razgledan mož: Take stvari drugi narodi Velikega Clevelanda ne izpeljejo. Niti Cehi in Poljaki ne. Če je ta doba pravilna ali ne, ne vem, ker imam malo možnosti za tako široko razgledanost v našem mestu. Gotovo je, da so nastopi Mladih harmonikarjev redno težko izpeljivi, ker po naravnem zakonu iz zbora vsako leto nekaj članov izpade, pridejo pa drugi, kakor v otroški vrtec in prvi razred, ki se jim vrata v prihodnost šele odpirajo, pa vendar to dokazuje polnost življenja.

Celotni zbor je igral v 9 točkah sporeda in so bile vse tudi za ušesa dobro izvedene, če odštejemo neke male negotovosti pri Regimentu. G. Rudi Knez je zbor dobro obvladal.

Da ni bilo preveč enoličnosti, sta poskrbela Marjan Hozjan in John Dejak s svojima kitarama: *Le enkrat bi videl*. Za njima je z diatonično harmoniko zaigral *Na sejmu* Martin Rován. Potem je sledila točka *Glejite, že sonce zahaja*, posvečena Marjanu Jakopiču, ki je v teh urah ležal na mrtvaškem odru v Grdinovem pogrebem zavodu na Lake Shore Blvd., potem ko je skozi leta marsikatero vrstico napisal Mladim harmonikarjem v vzpodbudo. V duetu sta nalogo odlično in z občutkom zapela Mary Ann (s kitaro) in Dominik Gorše.

Za celotni zborom je bila na vrsti Vesela polka, pri kateri sta s harmonikama igrala David Družina in Roger Mikulandra, kitarist je bil Edi Fujs ter bas-kitaro Tone Medved, ki so izvajljali glasove, ki bi skoraj poslušalce izvajali, da bi kar s stoli zaplesali, na katerih so sedeli. Težki točki je sledila *Avsenekova Čakala bom*. Peli sta Mimica Rezonja in Mary Ann Gorše; harmoniki: Ivan Gorše in Stanko

Knez; klarineti: John Grk, Janez Nemeč, Kristy Pestl; kitarar: Edi Fujs; bas-kitarar: Tone Medved. Pevki sta se izkazali z dobrima glasovoma.

V drugem delu *Je sonce zatonilo* zaigral na diatonični harmoniki Frank Ferenčak. V *Jesenska* so se postavili s harmoniko Janez Hutar, s klarinetom Janez Nemeč, s kitaro Irena Hren in s bas-kitaro Tone Medved. *Kako Svatje že vriskajo*, ko se na obcet pripravljajo, so nam skušali obuditi morda že stare spomine s harmoniko: Lucy in Irena Lesica, s kitaro pa Mary Ann Korosec. Nam Slovincem planine ne morejo izpasti iz spomina, našli smo to v točki *Veseli pastir* — pela sta Emily in Dominik Gorše, harmoniko sta igrala Lucy in Irena Lesica, na kitari je strune ubirala Mary Ann Gorše. Da je bilo dobro podano, je pokazalo občinstvo s ploskom. Sledila je narodna *Moj očka*, ki sta jo podala v duetu s harmonikama Tonček Majc in Martin Rován tako predano, da so poslušalci hoteli ponovite, čemur pa prireditelji niso ustregli in se mi zdi prav, ker vsako ponavljanje točk pri koncertih prireditvev samo oškoduje na njeni resnosti. V predzadnji točki je nastopilo z *Jadraj z menoj* kar 10 mladih umetnikov: Tercet Mimica Rezonja, Mary Ann in Ivan Gorše, s harmoniko Ivan Gorše in Stanko Knez, s klarinetom John Grk, Janez Nemeč in Kristy Pestl, s kitaro Cahty Nemeč in Edi Fujs, na bas-kitaro je igral Tone Medved. Nastopili so učinkovito, petje je posebej prišlo do veljave. Vso prireditev je zaključil celotni zbor s *Ta šmentana reč*, ki je dvorano spravil v še večje dobro razpoloženje, kakor je že itak ves čas bilo. G. Rudi Knez je šopek gotovo zaslužil in tudi poslušalci so bili nagajeni, ko so jim nastopajoči darovali svoje nageljčke, ki so jih sami imeli pripete. V tej zadnji zahvali sta bila seveda tudi všteta Tone Nemeč, ki je izučil za lepo uspehi koncert kitariste, in pa Matija Grdadolnik, ki je tako skrbno urejal ozvočenje.

Koncert Mladih harmonikarjev nam je znova zbudil spoznanje, da slovenska pesem ni pesem dolgočasnih ravlin, step in pampe, temveč zviru v bistrih gorskih studenčkih, skakajočih preko kamenčkov in skal slovenskih planin, polna radosti in svežosti, ki ne joka za preteklostjo, jo ne spravlja v obup sedanost, ampak je polna vere v življenje, ki gradi prihodnost.

Po koncertu smo se lahko srečali z našimi duhovniki, ki so se tega koncerta udeležili, z župniki Victorjem Tomcem in Marije Vnebovzete, z Josephom Vargo od Sv. Lovrenca in z Jožetom Cvelbarjem iz Pennsilvanije, p. Fortunatom Zormanom iz Lemonta, dr. Alojzijem Tomcem in Jožetom Simčičem.

Ob zvokih orkestra Janeza Hutarja se je razvila prosta zabava in prijatelji so lahko med seboj pokramljali.

Bilo je to lepo in koristno izrabljeno popoldne in večer.

Janez Ovsenik

Fotografije v spomin

CLEVELAND, O. — Pred nekaj tedni je obiskal naše mesto pevski zbor Tabor iz Cerknice. Poslovilnega večera v Sterletovi restavraciji na 55. cesti se je udeležil tudi clevelandski škof J. Hickey s svojim tajnikom rev. Kosmom. Pevci so bili zelo navdušeni nad to izredno počastitvijo.

Rojake, ki so fotografirali pevce skupaj s škofom, prisijo, da bi jim odstopili te posnetke, ki jim bodo v drag spomin na obisk med rojaki v Clevelandu.

Vsi, ki take posnetke imajo in jih želijo odstopiti pevcom Tabora, so prošeni, da jih pošljejo na naslov: Frank Kraiz, 592 Strumbly Drive, Highland Hts., Ohio 44143.

J. F.

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Velikončni čas z vso pripravo in pokoro, pobožnostmi pa tudi vsemi lepimi običaji, ki so s prazniki povezani in nas spominjajo na Kristusovo trpljenje, smrt in vstajenje, je že za nami. Presenetilo nas je le slabo vreme. Na Veliko soboto popoldne je kar na lepem začelo snežiti, kakor da smo pred praznikom sv. Miklavža. Vse ulice in ceste so bile v trenutku ena sama nevarna igra za vozače avtomobilov posebno še, ker so bile te zaradi praznikov in počitnic toliko bolj obremenjene. Neverjetno hitro je bila na mestu cestna varnostna služba za vzdrževanje reda in pomoč tistim, ki jih je kljub vsej previdnosti voznjke zaneslo ob kraj poti ali celo čez. Parkajoče avtomobile pa je kasneje ledeni dež oblijl v svoj mrzli oklep.

Kljub neugodnemu vremenu so ljudje vse popoldne prinašali velikonočna jedila v cerkev k žegnju. Brez žegna bi prazniki ne bili popolni in srečni. Ob pol osmih so se pri Sv. Janezu nadaljevali blagoslovitveni obredi, potem pa se je pričela sv. maša, ki jo je ob asistenci č. gg. Benota Korbiča, p. Bonaventure Brogola in prof. Jožeta Goleta daroval župnik p. Jerom Sellak, ki je med mašo v imenu vse duhovščine želel župljanom in cerkvenim pevcom veselo Veliko noč! Med obredi in sv. mašo je prepeval domač pevski zbor, ki ga vestno vodi g. Ernest Majhenič. Peli so slovenske, angleške in latinske pesmi. Slovesnosti v cerkvi so na vernike naredile mogočno in toplo praznično razpoloženje, pa so nas zunaj cerkve objeli mraz, sneg in led...

Presenetila nas je prijetna novica, da sta se pred kratkim zaročila mlada Slovence, oba iz uglednih družin, zelo aktivna Triglavana g. Johnny Bambič in gdč. Biba Kralj. Zaročencema želimo mnogo sreče v ljubezni in na vsej skupni življenjski poti, kjer naj ju spremlja božji blagoslov.

Življenje misijonskega krožka je razen prodaje peciva čez zimo počivalo, vendar je med tem časom v daljni Afriki rastle in dorastlo mlado drevo, kateremu so dobrotniki Misijonskega krožka (MZA) pripomogli k rasti. Pred kratkim je namreč prišlo nepričakovano pismo na naslov g. Mičico Coffelt z vabilom na novo mašo rev. Emanuela Bazaarwa, ki jo bo daroval v nedeljo, 23. aprila, v svojem domačem kraju. Pri tej svoji prvi daritvi se bo spominjal vseh dobrotnikov, ki so mu po posredovanju MZA omogočili štiriletni bogoslovni študij. Njegove sreče se gotovo tudi mi veselimo. Naš krožek vzdržuje študij še štirim bogoslovcem s štiriletno vso oskrbo. Donos vsakoletnega piknika in darovi gredo preko gl. odbora in po vesti duhovnega vodje č. g. K. Wolbanga za potrebe našim misijonarjem in misijonarkam na terenu. Reči je treba, da naša po številu majhna skupina zelo zadovoljivo pripomore v finančnem pogledu k širjenju božjega kraljestva med neverniki. Pomagajmo našim misijonarjem tudi v naprej!

Naš misijonski piknik bo letos 23. julija s sv. mašo ob 11. pri kapeli v Triglavskem parku kakor običajno. Opoldan bo kosilo in nato domače razvedrilo.

Pred kratkim je bil na TV 5-urni spored "The National Television Special on World Hunger". Predsednik te akcije Mr. Stan Mooneyham je v številkah in slikah prikazal revščino, pomanjkanje in lakoto po svetu, ki je mi ne poznamo. Statistika pove, da vsak dan od lakote umre 10,000 ljudi. Marsikaterega gledalca je prizadelo, da je stopil k telefonu, poklical številko 213-357-1111 in obljubil pomoč.

Kdor še ni tega storil, se vedno lahko kliče omenjeno številko ali pa pošlje svoj dar na naslov: Hunger Dept. Box 0, Pasadena, Cal. 91109.

Iz romana Jožeta Javorška: Hvalnica zemlji.

Teži me smrt Janeza Remica. O Janez Remic, če bil bi ti še živ...

Malo ljudi sem doslej srečal na Slovenskem, ki bi bili tako nadarjeni kakor ti. Popoln genij: pesnik, matematik, jezikoslovec, zgodovinar, prevajalec, kritik... Bil si neke vrste Matija Čop, le da si pri mlajših letih veliko več vedel kot on. Kaj mi zdaj očitaš? Da te nisem rešil? Da bi, če bi jaz hotel, ti še živl in da bi za slovensko omiko pomenil tisto, kar bi pomenil Čop, če ne bi utonil v Savi? Nisem si mogel kaj, da ti ne bi rekel: Kako si miad! In ti si mi odgovoril: Ostaril si! Jaz: Kar mene tiče — sem te ljubil.

On: Zakaj pa me potem leta 1945 nisi rešil? Zakaj si me pustil v Teharjih pri Celju, kjer so mi poslali venec svinca v prsi, ne da bi me vprašali po mojem življenjepisu, še manj pa po moji krivdi?

Jaz: ne bodi krivičen, gospod domobranski oficir...

Vendar se mi zdi tvoja smrt krivična, še več, v resnici tragična. Tiste, ki so neposredno krivi, da nisi več živ, bi bilo treba postaviti pred sodni stol, zakaj pobili so enega najumnejših Slovencev...

Kdor še ni tega storil, se vedno lahko kliče omenjeno številko ali pa pošlje svoj dar na naslov: Hunger Dept. Box 0, Pasadena, Cal. 91109.

Iz romana Jožeta Javorška: Hvalnica zemlji.

Teži me smrt Janeza Remica. O Janez Remic, če bil bi ti še živ...

Malo ljudi sem doslej srečal na Slovenskem, ki bi bili tako nadarjeni kakor ti. Popoln genij: pesnik, matematik, jezikoslovec, zgodovinar, prevajalec, kritik... Bil si neke vrste Matija Čop, le da si pri mlajših letih veliko več vedel kot on. Kaj mi zdaj očitaš? Da te nisem rešil? Da bi, če bi jaz hotel, ti še živl in da bi za slovensko omiko pomenil tisto, kar bi pomenil Čop, če ne bi utonil v Savi? Nisem si mogel kaj, da ti ne bi rekel: Kako si miad! In ti si mi odgovoril: Ostaril si! Jaz: Kar mene tiče — sem te ljubil.

On: Zakaj pa me potem leta 1945 nisi rešil? Zakaj si me pustil v Teharjih pri Celju, kjer so mi poslali venec svinca v prsi, ne da bi me vprašali po mojem življenjepisu, še manj pa po moji krivdi?

Jaz: ne bodi krivičen, gospod domobranski oficir...

Vendar se mi zdi tvoja smrt krivična, še več, v resnici tragična. Tiste, ki so neposredno krivi, da nisi več živ, bi bilo treba postaviti pred sodni stol, zakaj pobili so enega najumnejših Slovencev...

SPOMINSKA SVEČANOST se bo v spomin žrtvam komunističnega nasilja vršila v ponedeljek, 29. maja ob 11. pri kapeli v Parku s sv. mašo in kratkim sporedom. Nato bo kosilo in prijateljski pomenek. Vsi ste prijazno vabljeni.

Toplo sonce in prijeten vetrček sta v soboto (15. aprila) izvajala Triglavane v park na veselo čiščenje. Zbrali so se stari in mladi, prijeli za grablje, vile in lopate in še predno je sonce zašlo, je bil park skoraj ves počiščen in posajena vrsta mladih drevesc. Pred Smrškovi "treilerjem" pa si je Marička narezala celo butaro kosmatih mačic in jih odnesla domov v Waukegan, ker v Waukeganu mačice ne rastejo. Po parku pa je že vse polno malih plavih rožic. Še nekaj dni in park se bo odel z vso floro, ki jo premore.

K življenju, ki se pričena v parku, se bo poleg pitčjega petja oglasila še slovenska pesem in z njo tudi prijateljska beseda, ki jo najbolj potrebujemo. V park bodo začeli prihajati tudi drugi prijatelji na obisk in na naše prireditve ter piknike.

Vsem bralcem teh vrstic prijetno pomlad in pozdrav!

F. Rozina

Zlata ribica

Deček Markus iz Nuernberga je dobil med novoletnimi darili tudi akvarij z zlato ribico. Mama mu jo je prepovedala imeti doma, zato jo je pustil v vrčku z vodo v mestnem avtobusu.

K vrčku je priložil preostanek svoje žepnine in prošnjo, naslovljeno na "dragega najditelja", naj "ribico položi v majhen akvarij z malo peska in morskega rastlinja na dnu, krmi pa naj jo trikrat na dan".

V pismu, ki ga je ponatisnil neki zahodno-nemški list, piše tudi tole: "Prosim vas, vzemite ribico in skrbite zanjo. Imel sem jo zelo rad. Vaš Markus."

Avtobusni voznik, ki je našel zlato ribico, bi rad našel tudi dečka, da bi mu vrnil dve m... ki, priloženi pismu, in bi mu zagotovil, da bo lepo skrbel za ribico.

150-LETNICA ROJSTVA ANTONA JANEŽIČA, ORGANIZATORJA SLOVENSKEGA SLOVSTVA 1828-1869

II.

Ko je bila v revolucionarnem letu 1848 vpeljana slovensčina kot učni predmet v srednje šole, se je Anton Janežič, kot že omenjeno, prigljal za gimnazijskega učitelja slovenskega jezika na državni gimnaziji v Celovcu, čeprav za to še ni imel predpisane ustrezne usposobljenosti. Da bi to čimprej dosegel, se je vpisal na dunajsko vseučilišče, kjer je potem študiral slovenistiko pri svetovno znanem slavistu dr. Francu Miklošiču, študentskem rojaku iz Radomeščaka pri Ljutomeru. Dunajsko ministrstvo je Janežičevi prošnji ugodilo, tako da je postal začasni gimnazijski učitelj slovenskega jezika - brez plače. Ker je pa službo takoj nastopil, zato je svoj univerzitetni študij slovenistike opravil v glavnem privatno, tj. kot izreden slušatelj.

Ko je J. 1848 nastopil službo učitelja slovensčine na celovški gimnaziji, je bil ne samo sam marveč še veliko bolj njegovim učencem brez nujno potrebnih učbenikov in drugih pripomočkov (slovarjev, antologij itd.). Vse, kar jim je bilo v tem pogledu na voljo, je bilo za obrobno slovensko srednjo šolo, kakor je bila celovška gimnazija odtlej realna, znanstveno na previsoki ravni ali pa preobširno. Tako J. ni preostalo drugega, kot da se je moral sam, rad ali nerad, lotiti sestavljanja odtlej pisanih potrebnih šolskih učbenikov. Napisal je vsaj najbolj nujne, in to v razmeroma zelo kratkem času.

Ker je bilo med Janežičevimi učenci veliko takih, ki slovensčino še niso zadostno obvladali, nemščino pa so znali bolje, in ker je bilo zelo verjetno med njegovimi učenci tudi nekaj Nemcev, zato je bil prvi Janežičev učbenik namenjen prav tem. Izšel je že leta 1849, in sicer pod naslovom Kurzer leichtfasslicher Unterricht der slovenischen Sprache (Kratek lahkorazumljiv pouk slovenskega jezika) v dveh zvezkih. Za vajo v branju je bilo dodanih nekaj slovenskih sestavkov. — Do leta 1875 je doživela ta J. knjiga-vadnica kar devet izdaj. Od 4. izdaje naprej (1875) je imela naslov Slovenisches Sprach- und Lesebuch fuer die unteren Klassen der Gymnasien und Realschulen. (Slovenski jezikovni vadnica in berilo za nižje razrede gimnazij in realk).

Naslednje delo, katerega se je lotil Janežič, je bilo izredno zahtevno sestavljanje slovarja slovenskega in nemškega jezika. Toda J. ga je opravil dobro in v razmeroma zelo kratkem času. Izšel je v dveh delih. Prvi, pod naslovom Popolni ročni slovar slovenskega jezika. Nemško-slovenski del (I.) leta 1850; drugi, pod naslovom Popolni ročni slovar slovenskega jezika. Slovensko-nemški del (II.) pa leta 1851. Oba je sestavil po Murkovem Slovensko-Nemškem in Nemško-Slovenskim ročnim besedniku, ki je bil izšel "V Gradci 1833". — Anton Murko, slovarničar in leksikograf, je bil rojen 8. I. 1809, pri Sv. Rupertu v Sloven. gorici; umrl pa 31. 12. 1871 kot dekan v Hočah. Pri sestavljanju svojega slovarja se je Murko naslanjal na slovensko literarno delo; medtem ko je iz narečij vzela bolj malo; nadrobno je pa zlasti izčrpal vso sodobno slovensko literaturo, zlasti še japljeve, Vodnika, Ravnikarja in Metelka. Kopitar je bil mnenja, da je Murko "stori več kot je zmožnik zahteval" priznal je, da je njegovo delo "voll reger Kritik" (polno bistre kritike); Lubomir (Slomšek) pa ga je bil z veseljem

pozdravil kot kažipotat k izpolnitvi materinščine; Prešeren pa ga je od vsega početka presojal kritično in sumil "unter dem vielen Golde viele Schlacken" (med veliko zlata tudi mnogo žlindre) /izposojenke od drugih/, vendar mu ni odrekal priznanja, češ "multa fecit - puer (fant se je postavil), "smo besednjaka tvojega b'li veseli". — Janežič se je pri sestavljanju svojega slovarja močno naslonil na Murkov slovar, ki je bil deležen pozitivne ocene svojih velikih sodobnikov.

Ko je J. prirejal 2. izdajo svojega nemško-slovenskega slovarja - ta je bila izšla 1867, se je izkazal že za docela zrelega leksikografa; popolnoma jo je bil predelal, nemško besedje je močno pomnožil, slovenski besedni zaklad v njem je dvignil na višino sodobnega slovenskega slovarja; zavrgel je vse nepotrebne kroatizme, srbizme, rusizme; opustil je mnogo slabih besedi, katere je pri sestavljanju prve izdaje svojega dela vzel iz Pohlinovala slovarja Tu malu besedišču treh jezikov. — Pri prirejanju 2. izdaje svojega slovarja-nemškega dela slovarja, katerega je izšla 1874, pa J. ni več sodeloval, ker ga je bila že prehitela smrt (1869).

Za slovarjem se je J. lotil pisanja učbenikov slovenskega jezika za svoje dijake. Najprej je izdal Cvetje slovenskega naroda, Slovenske narodne pesmi, prislovice in zastavice (I. knjiga 1852) kot nekako neobvezno dopolnilo k Bleiwisovemu Slovenskemu berilu za I-IV. gimn. razred (1850 do 1855). — Nadaljeval pa te zbirke ni.

Preden pa sedaj tu preidemo na glavno Janežičevo učno knjigo slovenskega jezika, naj še omenimo, da je J. 1853 postal suplent slovenskega jezika na celovški državni realki odtlej je l. 1854 napisal posebno Slovensko berilo za Nemce s kratkimi razjasnjenji in potrebnim abecednim imenikom.

Pisanja nove slovenske slovnice se je J. lotil, ker za srednje šole ustrezne takšne slovenske pisane knjige Slovenci tedaj še nismo imeli. Dobro je bilo, da je imel v tem času J. za seboj svojo ilirsko epizodo, kar je bilo njegovemu novemu delu vse-kakor v veliko dobro.

Janežič je v svoji slovnici, katerega je izšla 1854 pod naslovom Slovenska slovnica s kratkim pregledom slovenskega slovarstva ter z malim cirilskim in glagolskim berilom za Slovence, uzakoni tudi našo novo pisavo. Kakor njegov slovar tako je bila tudi njegova slovnica na višku tedanje slovenistične znanosti. Napravljena je bila po vzorcu šolskih slovnice ob uporabi Metelkove Lehrgebaude der Slowenischen Sprache im Koenigreiche Illyrien und in den benachbarten Provinzen. Laibach 1825,80 296, Miklošičevih del in druge sodobne strokovne literature. Rokopis J. slovnice sta pregledala Miklošič in Metelko Franc Serafin, Metelko, jezikoslovec, šolski in nabožni pisatelj, rojen 14. jul. 1789 v mlinu graščine Vrh v Škocjanu pri Mokronogu; umrl 27. dec. 1860 v Ljubljani).

Janežič je s svojo slovnico, kakor piše dr. Iv. Grafenauer (SBL), ugladil pot enotnemu slovenskemu pismenemu jeziku, posebno še poteh, ki so njeno 2. izdajo (1863) popolnoma predelal po najnovejšem stanju sloven. jezikoslovne vede z uporabo zlasti vseh najnovejših Miklošičevih del, kakor tudi po dogovoru z najboljšimi takratnimi slovenskimi jezikoslovci. Janežičeva Sloven. slovnica je doživela 10 izdaj. Sam je os-

krbel samo prve štiri, zadnjih pet pa je priredil dr. Jakob Sket. V šoli je bila v rabini polnih 62 let. — Dodatek k slovnici, ki je izšel tudi posebej (Pregled slovenskega slovarstva z malim cirilskim in glagolskim berilom, 1854) je prva slovenska šolska knjiga o naši slovenski književni zgodovini in prva naša staroslovenska čitanka.

In končno: Ker so bila Bleiweisova Slovenska berila za nižje gimnazijsko razrede in Miklošičeva za višje razrede za razmere v slovenskih obmejnih pokrajinah preobširna, je J. za te napisal posebne čitanke in sicer za nižje razrede Cvetnik, berilo za slovenski mladino (2. zvezka, 1865, 1867); za 6. in 7. razred pa l. 1868 Cvet slovenske poezije s kratkim navodilom o pesniških izdelkih za gimnazije in realke, in končno 1868 še obširni Cvetnik slovenske slovnosti in realke, ki sta obsegala antologijo slovenskega pesništva z naukom o slovstvenih vrstah. Iz teh beril so vzrasla poznejše slovenske čitanke dr. Jakoba in Sketa, posebno še ona za 5. in 6. razred srednjih šol (1889).

Ceprav je Janežič s temi knjigami in deli postavil temelj uspešnemu pouku slovenskega jezika in slovarstva v srednjih šolah Bogoslužje je zakramentalno delo in posredno tudi v ljudskih šolah, ter zdravemu razvoju slovenskega jezika sploh, je vendar njegovo književno organizatorično delo, o katerem kaj več prihodnjič, važnejše, še bolj pomembno.

J. S.

Prihodnjič naprej

Pokvarjen krompir

CHICAGO, Ill. — Vsako leto gre v odpad na milijone bušljev krompirja, ki je bil shranjen v prostorih s tolikšno vlago, da je začel poganjati.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

PROTECT YOUR SLOVENIAN HERITAGE AND ETHNIC VOICE

ADVERTISE IN THE AMERICAN HOME newspaper

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte lo sosedu, ki še ni naročen nanjo

Kako častiti Marijo?

Kako častiti Marijo? Vprašanje je potrebno tudi za nas, ker nanj niso dali odgovora oni, ki so očitali, da katoliška Cerkev Marijo preveč časti. Mnoge pobožnosti do Marije so nastale med ljudstvom. Cerkev jih je sprejela ali dopuščala; pogostokrat tudi priporočala.

Obnova bogoslužja je vplivala tudi na pobožnosti. Tudi pobožnosti na čast Mariji je bilo treba sopskladiti z obnovo bogoslužja. Glavno opravilo Cerkev je sveto bogoslužje. Cerkev obstoja zaradi bogoslužja. Vse, kar Cerkev vrši, je usmerjeno k svetemu bogoslužju. "Bogoslužje je vrhunec, h kateremu teži delovanje Cerkev, in hkrati vir, iz katerega izvira vsa njena moč" (B9). Lahko rečemo, da je Kristus ustanovil Cerkev, da vrši bogoslužje, v katerem Jezus Kristus sam nadaljuje svojo duhovniško službo ali sredništvo. Ves človeški rod je odrešil z velikonočno skrivnostjo ali "s svojim blaženim trpljenjem, vstajenjem od mrtvih in slavnim vnebohodom" (B5). V bogoslužju Jezus Kristus izvršuje za posameznike, kar je izvršil za ves človeški rod z velikonočno skrivnostjo. Bogoslužje je zakramentalno delo in posredno tudi v ljudskih šolah; vključuje torej obhajanje zakramentov, tudi Evharistije, ki je daritev in sv. obhajdar njegovo književno organizatorično delo, o katerem kaj več prihodnjič, važnejše, še bolj pomembno.

Drugače povedano: pri maši in pri zakramentih nas Kristus odrešuje. Odrešenje vključuje odpuščanje grehov in nadnaravno pomoč (milosti), ki jo potrebujemo za izpolnjevanje božjih in cerkvenih zapovedi in za dobra dela, ki so potrebna in koristna za zveličanje. Marijo imenujemo srednico milosti, čeprav Cerkev te njene vloge še ni proglasila za versko resnico. Ni pa Marija srednica milosti v takem pomenu, da bi lahko po njej prejeli milosti, ki jih lahko prejmemo samo od Kristusa, ako hočemo prejeti milosti, potrebne za zveličanje. Jezus je ustanovil zakramente, vključno Evharistijo (mašo), da v njih vsakega izmed nas osebnostno odrešuje. V bogoslužju Cerkev izvršuje zakramentalno delo. Zato je "Kristus vedno v svoji Cerkvi, posebno v bogoslužnih opravilih" (B7). Opravila cerkvenega bogoslužja so Kristusova odrešujoča ali odrešenjska dejanja.

V svojem duhovniškem delu sem srečal vsaj eno osebo, ki je imela napačno pojmovanje Marijinoga sredništva, ako je sploh kaj mislila v svoji pobožnosti do Marije. Ob nedeljah je molila rožni venec, svete maše se pa ni udeleževala. Gotovo je molila zato, ker mora človek narediti nekaj za svoje zveličanje. Mislim, da ni bila njena krivda, ako je mislila, da se nihče ne pogubi, kdor Marijo časti. V tem oziru so pridigarji pretiravali, da so lahko vsaj nekateri dobili vti, da je za zveličanje najbolj važno Marijino češčenje. Znani so tudi zgledi, da se je kdo spreobrnil ob smrtni uri, ker je vsak dan molil tri zdravemarije. Molitev na čast Materi božji je dobra in priporočljiva, ne nadomešča pa vse, kar je potrebno za zveličanje. Kristusovo odrešenje je popolno in ga nadaljuje v Cerkvi v svetem bogoslužju. V verski vzgoji in v navajanju k verskim vajam moramo dati vedno na prvo mesto sodelovanje v svetem bogoslužju.

Marijo ljubimo in častimo, a odrešenje ne prihaja od Marije. Tudi zveličati nas Marija sama ne more. Marija je tudi potrebna odrešenja. Bila je odrešena na poseben način. Ker je bila obvarovana od vsega početka svojega bivanja ali življenja izvornega greha in nikoli v svojem življenju ni naredila nobenega greha. Tudi njo je Jezus Kristus odrešil z velikonočno skrivnostjo. Kristus pri razdeljevanju odrešilnih milosti ni vezan na čas. Sadovi njegovega odrešenja gredo tudi nazaj v staro zavezo. Marija je pa prejela odrešenje v tako popolni meri, da je lahko postala Mati Jezusa

Kristusa, ki je pravi Bog in pravi človek.

Marijo častimo. Splošna vera je, da nam Marija pomaga, da pridemo do Kristusa, da ga popolneje sprejmemo kot Odršenika, a s češčenjem Marije ne moremo prejeti tega, kar nam lahko da samo Kristus. Napačno ravna on, ki Marijo tako časti, kot da Kristusa sploh ne potrebuje. Morda se nam vzbujajo misli, da takih častilcev Marije ni. Tako mislimo, ako poznamo samo zgodovinskega Kristusa ali Kristusa v času njegovega z emeljskega življenja. Za verujoče je Kristus veliko več kot Kristus v svojem zemeljskem življenju pred dva tisoč leti. Ko govorimo o Kristusu-Odršeniku mislimo na povečanega Kristusa, ki ni vezan na prostor in ne na čas, marveč neprestano živi in deluje v svoji Cerkvi in v Cerkvi, ki jo sestavljamo, nas rešuje. Kar Kristus izvršuje za nas v Cerkvi po svetem bogoslužju, ne more nadomestiti nobena pobožnost do Marije.

Važno je, da smo o tem na jasnem, ako čutimo odgovornost, da bomo mlajšim generacijam koristili in jim pomagali srečati in sprejeti Kristusa. Ali so o tem dovolj poučeni Marijini častilci? In ako niso, ali so pripravljani, da se poučijo?

Cerkev nam Marijo prikazuje v prvi vrsti kot zgled vere. Po svoji veri v božjo besedo je postala Mati Odršenikova. Z vero je sprejela vse, kar ji je bilo razodeto, v veri je izpolnjevala vse naloge, ki jih je sprejela, ko je postala mati Odršenikova. Po Mariji smo prejeli Odršenika. Ona nam je posredovala Odršenika, a sama nam ne more dati odrešenja. Mati Odršenikova je duhovna mati vseh, ki jih je Kristus odrešil; Ona je zgled, kako Kristusa in njegovo odrešenje sprejemati.

Drugič še več o pobožnosti do Marije.

P. Fortunat OFM

Vesti iz Slovenije

Prva šola

Zgodovinar France Ostanek je v Zgodovinskem časopisu objavil sestavek, v katerem na temelju podatkov v listinah dokazuje, da je šola v Innichenu na Tirolskem v Avstriji med najstarejšimi šolami na nekdanji Sloveniji naseljenem ozemlju. Dokazano je, da je začela s poukom leta 1140, verjetno pa je obstajala že dosti prej. Iz doslej zbrane dokumentacije imamo izpričano šolo v Kopru leta 1186, na Koroskem pa so ugotovljene šole v Šentvidu (1220), Velikovecu (1231) in Krki (1189), tem slede šole v Mariboru, Škofji Loki in Ljubljani.

Pivka se posveča perutnini

Perutninski kombinat je odprl novo farmo za valilna jajca. V njej bodo lahko vzgojili na leto približno štiri milijone enodnevnih piščancev.

Farmi na Ravnah se bosta v bližnji prihodnosti pridružili še dve: farma za konzumna jajca v Cerknici ter nova valilnica v Zabičah pri Ilirski Bistrici. V letu 1980 naj bi Perutninski kombinat Pivka proizvajal že 17.000 ton piščančjega mesa in 50 milijonov konzumnih jajc.

MALI OGLASI

Naprodaj ali v najem
Zidana hiša, 3 spalnice, dnevna soba, jedilnica, kuhinja, kopalnica in pol, vsa podkletena, garaža za 2 avta in pol, je naprodaj ali za v najem na Pawnee Ave. Kličite po 4. pop. tel. 261-3386. (63-64)

Hiša naprodaj
Na 6211 Carl Avenue je naprodaj enodružinska hiša, vsa podkletena in z garažo. (63-67)

MALI OGLASI

Stanovanje išče
Zaposlena mirna ženska išče 3-sobno stanovanje v St. Clair Avenue okolici. Kličite tel. 431-3746.

Hiša naprodaj v Euclidu
Nova, zidana za 2 družini, v vsakem stanovanju 3 spalnice, dnevna soba in jedilnica, klet razdeljena. Preproge in okras po izbiri. \$89.000. Kličite 946-5149, prodaja graditelj. (63-64)

V bližini Lakeland in Neff Road
Prostor za urade — Takoj na razpolago 325, 500, 675, 1000 - do 4.000 kv. čev. Izvrsten dovoz na I-90 in I-271!
261-6211 J. Dallos (Th.-Fri.-x)

Parcele naprodaj
Parcele, poraščene z drevjem, 1-3 akre so naprodaj v vzhodnem predmestju, 4% na balance. Prodaja lastnik, kličite 585-8663. —(63,64)

Peč za ogrev naprodaj
Naprodaj je skoraj nova peč za ogrev na vroč zrak za 6 sob. Kličite 531-8327. (63-65)

Stanovanje oddajo
Stanovanje z 2 spalnica, dnevno sobo, kuhinjo in kopalnico v pritličju ter stanovanje s spalnico, dnevno sobo, kuhinjo in kopalnico v 1. nadstropju, eno s souporabo kleti, oddajo v okolici Sv. Vida. Kličite po 4. uri popoldne tel. 431-0840. (62-64)

Dvostanovanjska hiša naprodaj na Bonna Avenue
Ugodno je naprodaj dvostanovanjska hiša z garažo za 2 avta in ogrevom na plin na 6805 Bonna Avenue. Kličite tel. 391-9174. (60-67)

Novi zidani ranči
V Willowicku nedaleč od Lake Shore Blvd. so v gradnji novi zidani ranči s 3 spalnica, v celoti podkletni. Kličite za pojasnila

UPSON REALTY CO.
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odperto od 9. do 9.

Iščem samsko Slovenko, izpod 39 let staro, v svrhu resnega poznanstva.

Pišite s sliko na naslov: "Doktor", P.O. Box 443, Tyler, Texas 75710. (57-71)

Help Wanted

Gospodinjstvo pomočnico iščejo za na deželo

Gospodinjstvo pomočnico, prednost ima tista, ki bi živila v hiši, za oskrbo farmarske družine v okraju Medina, Ohio. Zena je na pol invalid, dve hčerki stari 11 in 14 let. Po možnosti z vozniskim dovoljenjem za avto, privatno stanovanje in plača. Kličite 216-526-6014 ali pišite z navedbo usposobljenosti na: Housekeeper, c.o. Suite No. 107, 8180 Brecksville Road, Brecksville, Ohio 44141. (55-64)

Help Wanted

General Factory. Polishing and buffing. Apply 839 E. 63 St. 881-7621 (63-65)

Help Wanted

Part time. General Office. Some typing. 8:30 to 12:30. 5 days. 40th and Lakeside. 431-6616. (63-64)

Help Wanted

Retired wanted. Opening for part time help. Must be mechanically inclined to hang electric fixtures, and handy man work in Lighting Showroom. Call 431-8090 for appointment. (63-66)

Cleaning part time. Evenings. Experienced. Chagrin area. Supervisors a.s.c. 235-6464. (63-65)

BREZ DOMA

Hektor Malot

Prav kmalu sem to zvedel, kajti vaški bobnar z rdečo kapo na glavi se je ustavil pred gostilno in potem, ko je nekaj časa na vso moč bobnal, je prečital spored. Kakšen je bil ta spored, si je prav lahko mogoče predstavljati, če povem, da je Vitalis obljubil nenavadne stvari. Bobnar je naznanjal nastop svetovno znanega umetnika — bil je to Kapi — in čudovitega mladega pevca — to čudo pa sem bil jaz.

Posebnost razglasa pa je bila v tem, da cene za vstop k predstavi niso bile določene, ampak je bilo rečeno, da bodo gledalci plačali pozneje, sorazmerno s tem, koliko užitka bodo imeli ob gledanju in poslušanju.

Ali bo uspeh zadovoljiv? Kapi je bil res nekaj posebnega in je zaslužil vsako priznanje. A jaz? Niti malo nisem bil uverjen, da sem kako čudo.

Ko je Kapi zaslísal boben, je začel veselo lajati. Tudi Srček se je na pol dvignil v postelji, čeprav se je prav sedaj počutil zelo slabo. Nedvomno sta oba uganila, da gre za našo predstavo. Kmalu je Srčkovo vedenje potrdilo to moje domnevo. Hotel je vstati in moral sem ga s silo zadržati v postelji. Tedaj me je začel prositi, naj mu dam njegovo generalsko uniformo, rdeče hlače z zlatimi našivi in klobuk s perjanico. Sklenil je roke in pokleknil, da bi me omečil. Ko je uvidel, da ničesar ne doseže s prošnjami, je poskusil s jezo, končno pa še s solzami. Nedvomno nam ga bo zelo težko uspelo prepričati, da mora ostati v postelji in da ne more nastopiti. Zdelo se mi je najbolje, da se zmuznemo k predstavi, ne da bi on to opazil.

Ko se je vrnil Vitalis, ki seveda ničesar ni vedel o tem, kar se je pravkar zgodilo, mi je naročil, naj pripravim harfo in vse, kar je potrebno za predstavo. Pri teh besedah, ki jih je Srček dobro poznal, je znova začel z mledovanjem. Če bi znal govoriti, bi z besedo ne mogel bolj jasno povedati, kaj želi, kakor je to storil s svojo pantomino in z raznimi glasovi. Prave solze so mu močile lica in na Vitalisovo roko je pritiskal resnične poljube.

"Hočeš igrati?" ga je vprašal Vitalis.

"Da, da," je s kretnjami odgovoril Srček.

"Saj si bolan," je bil njegov odgovor.

Ginljivo je bilo gledati ubogega bolnika, ki je komaj še dihal, s kako vnemo je znal prositi. Toda, če bi ga uslišali, bi to pomenilo gotovo njegovo smrt.

Pribižala se je ura, ko smo morali iti k predstavi. Naložil sem v peč nekaj debelih polen, da bi ostal ogenj dalj časa. Skrbno sem zavil bolnika v odejo. Bil je silno potrt, ko me je objel okrog vratu. Nato smo vsi trije odšli.

Ko smo krenili proti dvorani, kjer se je imela vršiti predstava, mi je Vitalis pojasnil, kaj pričakuje od mene. Ni bilo govora o naših navadnih predstavah, kajti pogrešali smo tri glavne igralce. Midva s Kapijem sva se morala potruditi, kolikor je bilo v najinih močeh. Treba je bilo nabrati najmanj štirideset frankov.

Štirideset frankov! V tem je bila težava.

Vitalis je vse že pripravil, treba je bilo samo še prižgati sveče. Toda to razkošje smo si smeli dovoliti šele, ko bo dvorana skoraj polna, kajti naša razsvetljava je morala trajati do konca predstave.

Medtem ko smo se uvrstili na odru, je bobnar še enkrat šel po vseh vaških ulicah in slišali srvo

ropotanje bobna, včasih bliže, potem zopet bolj od daleč, kakor so se pač vile vaše poti.

Ko sem opremil Kapija in se tudi sam pripravil, sem se skrčil za neki steber in opazoval prihod gledalcev.

Kmalu se je ropotanje bobna zopet približalo in na cesti sem zaslišal neki nenavaden šum. Bila je gruča dečkov, ki je sledila za bobnarjem.

Ne da bi prenehal z bobnanjem, se je bobnar vstopil ob vratih med dva lampijona. Občinstvo naj bi kar vstopilo in počakalo na začetek predstave.

Kako počasi so prihajali, čeprav je bobnar ob vratih tako veselo tolkel po svojem bobnu.

Vsi vaški pobalini so je prišli, a od teh nismo mogli pričakovati onih štirideset frankov, ki smo jih potrebovali. Morali bi priti imenitni ljudje s polno mošnjo, ki se rada odpira. Končno se je Vitalis odločil, da začnemo s predstavo, čeprav dvorana še zdaleka ni bila polna. Zaradi sveč nismo mogli čakati več.

Najprej sem moral nastopiti jaz. Zapel sem dve pesmici in se spremljal na harfo. Če hočem biti odkrit, moram priznati, da sem žel le malo odobravanja. Prav za prav nisem nikoli bil bogve kako samoljuben igralec, ob tej priliki pa je hladnost občinstva porážno vplivala name.

Nisem pel zato, da bi žel odobravanja, pač pa za ubogega Srčka. Oh, kako rad bi ganil to občinstvo, ga navdušil in popolnoma zmešal! Zal pa sem v tej dvorani, polni skrivnostnih senc, dosegel prav malo. Nisem vzbudil zanimanja poslušalcev in se jim nikakor nisem zdel kako posebno čudo.

Za izredni slovenski obed in domačo postrežbo se Vam priporočava, dnevno: od 9h zjutraj do 7h zvečer

v soboto: od 10h zjutraj do 5h zvečer

forek: VAMPI, RIZOTA;

petek: GOLAZ in POLENTA, PECENE RIBE;

sobota: AJDOVI ŽGANCI; TELEČJA OBARA;

vsako dnevna posebnost: DUNAJSKI ZREZKI, juha

LOJZKA in TONČKA, lastnici

SLOVENIAN VILLAGE RESTAURANT

6415 St. Clair Ave. (Slovenian Nat. Home Bldg.)

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$4.50 plus 50c for postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

Since 1914...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Nancy Osborne
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Frances Kimak
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Nancy Osborne
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

HOLY FAMILY SOCIETY OF THE U.S.A. MINUTES OF THE SUPREME BOARD ANNUAL MEETING FEBRUARY 25, 1978

President, Joseph J. Konrad, now called on the first trustee, Joseph Sinkovec for his report.

Mr. President, members of the Supreme Board and guests. The trustees, the secretary and the president were down at the bank this morning and we found everything in order. The treasurer gave a very nice report and everything is running smoothly. I thank you.

JOSEPH SINKOVEC—First Trustee

A motion was made by Anna Jerisha and seconded by Robert M. Kochevar that the report of the first trustee be accepted. Motion carried.

Our president now called on our second trustee, Frances Kimak, for her report.

Mr. President, members of the board and friends. As our first trustee mentioned we went to the bank and rechecked our listings of stocks and bonds. No inadequacies were found. I would also like to say that I must compliment the officers of the Society on their selection of investments. Thank you.

FRANCES KIMAK—
Second Trustee

Robert M. Kochevar made a motion that the report of our second trustee be accepted. Motion seconded by Anthony J. Tomazin. Motion carried.

President, Joseph J. Konrad, now called upon the Third Trustee, Anthony Tomazin, for his report.

Mr. President and members of the board. I was at the bank this morning with the other trustees to check our securities. We found everything in order. Our investments for the last six months were very good. I thank you.

ANTHONY TOMAZIN—
Third Trustee

Ronald Zefran made a motion to accept the report of the third trustee. Anton J. Smrekar seconded the motion. Motion carried.

President, Joseph J. Konrad, now asked the board members if there was any "OLD BUSINESS" they would like to discuss.

Various topics were brought to the attention of the board. Our Secretary and President discussed the filing of our 1977 annual statement; the procedures followed when any security is purchased and how we must always seek the best possible advice from experts in the banking and investment field in order to make the final decision to purchase any security on behalf of the Society. Our Secretary also reported to the board, that our Spiritual Director, Rev. Aloysius Madic, is back at St. Mary's in Lemont, making progress from his recent illness.

NEW BUSINESS

Included with the reports under "New Business" our secretary read the letters from the lodges in which funds were requested to help promote their fraternal activities for the year 1978. The following letters were received.

Members of the Supreme Board:

We ask that the Board approve the following expenses for St. John's Lodge No. 13.

Members over 75 years of age	79.20
Officers Salary	660.00
Advertising	300.00
Bowling Social	300.00
Golf Outing	400.00
Christmas & Installation of Officers party	200.00
Hall rentals & donations for Christmas & Easter	125.00
	\$2,064.20

WILMA SINKOVEC—Sec'y
St. John's Lodge No. 13

Dear Mr. Kochevar:

Our Lodge officers and members are very grateful to you and the Supreme Board for your financial assistance in the past. We hope you will approve our request for \$1,500.00. This amount will be used for fraternal activities, such as, lodge picnic for members; mass and palbearers for members; also lodge expenses for meetings; use of parish hall and other expenses which may incur during 1978.

Fraternally yours,
HOLY FAMILY SOCIETY—
LODGE NO. 1
FRANK GOLF, President

The request for funds from Lodge No. 12 was a verbal request made by our First Judicial member and Officer of Lodge No. 12 who was present at the meeting. The Board granted approval for the funds and asked Mary Riola to submit to the Board, a letter requesting the funds and to list the lodge's scheduled activities for 1978.

Our 1st Vice-President, Ronald Zefran, petitioned the Board for funds for the Society's continued support on behalf of the St. Stephen's Football Team, Walter Barc Cub Scout Pack No. 3286 and the promotion of vocations to the priesthood. He thanked the Board for their generosity toward these worthy causes and especially for the assistance to Father Lawrence Grom for the promotion and support of vocations to the priesthood and brotherhood in the Franciscan Order.

Our secretary, Robert M. Kochevar, made a motion to approve the sum of \$1500.00 for these causes and asked that Mr. Zefran submit a letter to the Society requesting funds for the above fraternal promotions. Motion seconded by Frances Kimak. Motion carried.

President, Joseph J. Konrad, requested the Supreme Board give consideration to granting an increase in salary to the General Manager and Business Manager of the Holy Family Society.

Mr. Joseph Sinkovec made a motion that a cost of living increase in salary of 10% be granted to our General Manager, Robert M. Kochevar and to the Business Manager, Joseph J. Konrad. Mrs. Anna Jerisha seconded the motion. Motion carried.

Our president also asked the board to consider a 10% salary increase for Nancy Osborne and Jean Konrad, Executive Secretaries. Mr. Ronald Zefran, our 1st Vice-President put the proposal of the President in the form of a motion and it was seconded by Frances Kimak that the Supreme Board grant a 10%

increase in salary to Jean and Nancy for the fine job they are doing as members of the Home Office staff.

Before the meeting moved on to the report of the Secretary, a motion was presented to the Board by Frank Turner that the sign in the parking lot be changed to read, Holy Family Society of the U.S.A. This motion was seconded by Ronald Zefran. Motion carried.

President, Joseph J. Konrad, now called on our Secretary for his report.

Mr. President, Members of the Board and Guests. Once again we have heard our Treasurer present an excellent financial report for the last six months and for the year of 1977.

But the large cash gain we have had is not loose money that the Society can spend haphazardly but rather most of that money has to be set aside in establishing new and increasing reserves. The law provides that any organization that provides insurance protection must have various kinds of reserves set aside to meet all contingencies. The Holy Family Society, as a part of our conservative philosophy, not only meets these requirements but we also set up extra reserves wherever we feel they might be needed.

So in addition to adding to our life reserves, claim reserves and other reserves, we also set up reserves for bills not paid and even for services and goods received in 1977 for which we have not yet been billed. One of the new items this year is a Convention Expense figure of \$3,500.00 which we have set aside to help pay for our next convention in 1980. So while a cash statement is a good barometer of how we are doing, the accrual statement is even a better way to look at how we're doing since it takes all aspects of doing business into consideration.

Another thing I would like to mention is the fact that the Society makes use of a great deal of technical and financial expertise in our work. Our actuarial firm of Wolfman & Moscovitch charged us \$2,850.00 for six months work and you might wonder what they do for that kind of money. From the statement of services, you can see that our actuary prepared the necessary documents and calculations for a premium rate increase on one of our policies in Pennsylvania. He also did considerable work in the preparation of two policy forms for the state of Florida. He also developed the new rate calculations for the 1978 changes in Medicare as they affected our policies and also changed our policies for future changes in Medicare. The final item is for the preliminary work and review of our accident and health guaranteed renewable reserves and life reserves.

Another major expense to the Society, not so much last year but in 1978 and thereafter, will be the fees for our C.P.A. audits. As required by law, every insurance organization must undergo an annual audit by a C.P.A. firm. Our accountant, Mr. Herb Goldstein, who is a C.P.A., has already attended a seminar in order to learn the latest developments in insurance auditing. While he has already been here at the Home Office for some preliminary work, he will be coming back shortly to complete his work. His report to the state is due by June 1st and will be due on that date each year. Again, I am mentioning this to let you know that a C.P.A., like an actuary, is an expensive consultant and like other consultants that we use such as attorneys and financial consultants, we need their advice and services.

The Holy Family Society is no longer a small organization with assets of \$180,000.00 as we were 20 years ago. We are now a strong and growing society with assets of nearly \$4,500,000.00. The day-to-day decisions that are required to be made are decisions that are made only after we receive the best possible advice.

I also want to report to the Board that this year we are scheduled to have our usual triennial examination by the State of Illinois. While they could arrive at any time, logically, they will arrive only after our C.P.A. files his audit report on June 1st. We are making the necessary preparations and compiling the necessary documents that will be required by the state for their exam. At \$100.00 per day per man plus expenses, the state exam will be another major expense this year.

In addition to the above expenses, our usual costs of operation continue to rise just as they are rising for the average person. To help our staff keep pace with the cost of living, we gave our employees a substantial pay increase effective the first of this year. Of course, you can be assured that we are watching all expenses and we are trying to cut expenses or keep the increases as small as possible—but as you know, it is a hard thing to do.

To summarize, it's been a good and a busy year in 1977 and 1978 should be an even busier year and hopefully another successful year.

ROBERT M. KOICHEVAR—
Secretary

Mr. Anton J. Smrekar made a motion that the report of the Secretary be accepted. Mr. Joseph Sinkovec seconded the motion. Motion carried.

Our 1st Vice-President, Ronald Zefran, was called on for his report.

Mr. Zefran reflected back to the days when he first became associated with the Holy Family Society. He has seen the Society grow to be a strong Fraternal Organization.

He went on to say that this accomplishment was made possible only through the excellent guidance and hard work of our officers. We could not have enjoyed the Society's continued solid growth if it were not for the great deal of planning, dedicated service and hard work of our president and secretary. He mentioned how proud he is to be a member of the Society and very proud to be associated with people like, Nancy, Tony, Jo Jean and Bob who live Holy Family Society 24 hours a day.

He again thanked the Board for all the financial assistance given to the boy scouts and the football team and brings with him a message of appreciation from Father Lawrence Grom for our help and enthusiasm in promoting the work of the Franciscan Fathers.

A motion to accept the report of the 1st Vice President was made by Frances Kimak and seconded by Anthony Tomazin. Motion Carried.

(To Be Continued)

PATRONIZE OUR ADVERTISERS

Keep the American Home Alive